

Przedmiotowy System Oceniania dla języka niemieckiego w szkołach ponadpodstawowych

na podstawie:

„Programu nauczania języka niemieckiego dla klas I-III szkoły branżowej I stopnia, klas I-II szkoły branżowej II stopnia i klas I-V technikum”, realizowanego na podstawie kursu do nauki języka niemieckiego *Genau! plus* (Klett Polska sp. z o.o.).

I Wprowadzenie

Niniejsza propozycja Przedmiotowego Systemu Oceniania z języka niemieckiego opiera się na następujących dokumentach:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U.2018, poz. 467),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2019, poz. 373)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. 2017 poz. 860)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dziennik Ustaw 2017 r. poz.703)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dziennik Ustaw 2017 poz. 356)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dziennik Ustaw 2018 poz. 1679)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dziennik Ustaw 2019, poz. 316)
- Program nauczania języka niemieckiego dla klas I-III szkoły branżowej I stopnia, klas I-II szkoły branżowej II stopnia i klas I-V technikum

Proponowany PSO z języka niemieckiego zawiera informacje o wymaganiach przedmiotu i kryteriach oceny postępów ucznia, a powinien być

stosowany przy uwzględnieniu wewnątrzszkolnego systemu oceniania.

Program nauczania, do którego odwołuje się niniejszy przedmiotowy system oceniania może być realizowany z kursem języka niemieckiego *Genau! plus* wydawnictwa Klett Polska sp. z o.o.

Kurs *Genau! plus* jest przewidziany dla uczniów rozpoczynających naukę języka obcego w szkole branżowej lub w technikum oraz dla uczniów kontynuujących naukę języka niemieckiego jako języka drugiego w szkole branżowej.

Kontrola i ocenianie osiągnięć uczniów są niezbędne na każdym etapie nauczania. Ocena postępów ucznia:

- ✓ dostarcza ważnych informacji zarówno uczniowi, jak i nauczycielowi oraz rodzicom ucznia (dostarcza informacji o nabytych umiejętnościach i wiedzy dziecka, ale także o istniejących deficytach),
- ✓ informuje o skuteczności uczenia się i nauczania,
- ✓ motywuje i mobilizuje do nauki i pracy.

Wewnątrzszkolne i przedmiotowe systemy oceniania umożliwiają uczniom i ich rodzicom:

- ✓ zapoznanie się z wymaganiami na różnych poziomach,
- ✓ zrozumienie procedury mierzenia i oceniania osiągnięć uczniów.

Nauczycielom umożliwiają diagnozowanie bieżących potrzeb uczniów, dostosowywanie nauczania do warunków grupy i szkoły, takich jak np. wymiar godzin czy stopień zaawansowania, ale także służą do stałego monitorowania przebiegu procesu nauczania i kontroli realizacji założonych celów.

II Ogólne kryteria oceny biegłości językowej w zakresie szkolnych wymagań edukacyjnych: podstawowym i ponadpodstawowym

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej, a deficyty w zakresie wiedzy i umiejętności nie pozwalają na kontynuację nauki na kolejnym etapie nauczania.

Zakres wiedzy i umiejętności	Poziomy wymagań edukacyjnych	Podstawowy poziom wymagań edukacyjnych		Ponadpodstawowy poziom wymagań edukacyjnych	
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Wiedza (fonetyka, ortografia, środki językowe)		- zna niewielką liczbę podstawowych słówek i wyrażzeń	- zna podstawowe słownictwo i wyrażenia, w wymowie i w pisowni popełnia nieliczne błędy	- zna większość słownictwa i wyrażzeń, które z reguły poprawnie wymawia i zapisuje	- zna prawie wszystkie wprowadzone słówka i wyrażenia, bezbłędnie je wymawia i zapisuje
		- popełnia liczne błędy w wymowie i w pisowni	- zna większość podstawowych struktur gramatyczno-leksykalnych, wykonuje poprawnie tylko część zadań	- zna prawie wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i na ogół poprawnie stosuje je w zadaniach	- zna wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i nie popełnia istotnych błędów w zadaniach
Umiejętności 1. receptywne (słuchanie/czytanie)		- rozumie podstawowe polecenia nauczyciela i bardzo proste i krótkie teksty odsłuchowe	- rozumie większość poleceń nauczyciela	- rozumie prawie wszystkie polecenia nauczyciela	- rozumie wszystkie polecenia nauczyciela
		- rozumie ogólny sens tekstów pisanych	- potrafi wykonać w miarę poprawnie część zadań odsłuchowych i na rozumienie tekstów pisanych	- poprawnie wykonuje większość zadań odsłuchowych i na rozumienie tekstów	- bezbłędnie wykonuje zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych
		- z trudnością potrafi lub			

	wykonuje częściowo zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych		pisanych	
2. produktywne (mówienie/pisanie)	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się powoli, krótkimi zdaniami i frazami zawierającymi liczne błędy, które częściowo zakłócają komunikację - tworzy bardzo proste, niezbyt niespójne teksty pisane z licznymi błędami ortograficznymi i interpunkcyjnymi - niewielka znajomość słownictwa i struktur ogranicza wypowiedzi ustne i pisemne - błędy leksykalno-gramatyczne często zakłócają komunikację 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się z namysłem, ale dłuższymi zdaniami, stosując niektóre struktury gramatyczno-leksykalne, błędy nie zakłócają komunikacji - tworzy proste, w miarę spójne teksty pisane, z niewielką liczbą błędów ortograficznych i interpunkcyjnych - posiada wystarczający zasób słownictwa i struktur, żeby przekazać bardzo prostą informację - potrafi wypowiedzieć się logicznie i spójnie, choć z błędami, nie zakłócającymi ogólnego sensu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się dość płynnie, stosując poznane struktury gramatyczno-leksykalne, odpowiednio długimi zdaniami z nielicznymi błędami, nie zakłócającymi komunikacji - tworzy proste i spójne teksty pisane - posiada dość duży zasób słownictwa, umożliwiającego przekazanie prostej informacji w logiczny i spójny sposób - popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne nie zakłócające komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się płynnie i swobodnie, stosując bardzo urozmaicone struktury gramatyczno-leksykalne, nie popełnia istotnych błędów - tworzy spójne, logiczne i interesujące teksty pisane, wykorzystując odpowiednio dostosowane słownictwo i struktury - nie popełnia błędów gramatycznych i leksykalnych - stosuje poprawnie reguły ortograficzne i interpunkcyjne

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie kryteria oceny bardzo dobrej, a także: aktywnie współdziała w grupie w pracach projektowych, bierze aktywny udział w pozalekcyjnych formach doskonalenia umiejętności i poszerzania wiedzy np. przez udział olimpiadach językowych lub konkursach wiedzy o krajach niemieckojęzycznych, wykorzystuje techniki samodzielnej pracy i przygotowuje proponowane zadania dodatkowe.

III Zakresy tematyczne podlegające ocenie

1. Człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste umiejętności i zainteresowania);
2. Miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe);
3. Edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne);
4. Praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsca pracy, praca dorywcza, wybór zawodu);
5. Życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości);
6. Żywnienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowanie, lokale gastronomiczne);
7. Zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocje, korzystanie z usług);
8. Podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, hotel, wycieczki, zwiedzanie);
9. Kultura (np. uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
10. Sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu);
11. Zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie);
12. Nauka i technika (np. korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych);
13. Świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz);
14. Podstawowe elementy wiedzy o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz o podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej.

IV Struktury gramatyczne podlegające ocenie

- rodzajniki i ich użycie
- odmiana rzeczownika (mocna, słaba, mieszana)
- tworzenie liczby mnogiej
- rzeczowniki złożone, zdrobniałe, określające zawód

- rzeczowniki z przyrostkami i przedrostkami
- rzeczowniki tworzone od miast, krajów i części świata, od rzeczowników, od przymiotników
- odmiana imion własnych
- rzeczownik po określeniu miary i wagi
- rekcja rzeczownika
- zaimki osobowe, nieosobowe, zwrotne, dzierżawcze, wskazujące, pytające, nieokreślone, względne,
- zaimek wzajemny
- przymiotnik jako orzecznik i jako przydawka
- przymiotnik w formie stopnia wyższego i najwyższego
- regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika
- przymiotnik w porównaniach
- przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata
- przymiotnik z przedrostkiem *-un*
- rekcja przymiotnika
- liczebniki główne, porządkowe, mnożna i nieokreślone, ułamkowe i dziesiętne
- użycie liczebników w oznaczaniu miary i wagi, powierzchni i objętości
- przysłówki zaimkowe w pytaniu
- regularne i nieregularne stopniowanie przysłówek
- przysłówki czasu i miejsca
- użycie partykuł
- przyimki z celownikiem, z biernikiem, z celownikiem lub z biernikiem, z dopełniaczem
- formy czasowe czasownika (strona czynna)
- czasowniki posiłkowe
- czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski
- czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone
- czasowniki zwrotne
- czasowniki modalne w trybie oznajmującym (Präsens i Präteritum)
- czasownik *lassen*
- formy imiesłowowe czasownika: Partizip II
- tryb rozkazujący

- bezokoliczniki z *zu* i bez *zu* w czasie Präsens i Präteritum
- strona bierna czasownika: Präsens, Präteritum, Perfekt
- strona bierna z czasownikiem modalnym w czasie Präsens i Präteritum
- strona bierna określająca stan (Zustandspassiv)
- tryb przypuszczający Konjunktiv II (Präteritum)
- tryb warunkowy Konditional I (würde + Infinitiv)
- rekcja czasowników
- zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące
- szyk wyrazów: prosty, przestawny i szyk zdania podrzędnie złożonego
- przeczenia
- zdania podrzędnie złożone ze spójnikami i bezspójnikowe
- zdania podrzędnie złożone: podmiotowe, dopełnieniowe, okolicznikowe przyczyny, czasu
- zdania warunkowe rzeczywiste i nierzeczywiste
- zdanie przyzwalające
- zdanie okolicznikowe celu
- zdanie przydawkowe
- zdania porównawcze
- zdania z podwójnym spójnikiem

V Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia:

kartkówki

testy

zadania domowe (prace pisemne i projekty)

wypowiedzi ustne (na forum i podczas pracy w grupach)

inne, określone w szkolnym systemie oceniania.

Poziom A1 biegłości językowej wg ESOKJ, możliwy do realizacji z pomocą podręcznika *Genau! plus 1*

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej, a deficyty w zakresie wiedzy i umiejętności nie pozwalają na kontynuację nauki na kolejnym etapie nauczania.

Zakres wiedzy i umiejętności	Poziomy wymagań edukacyjnych	Podstawowy poziom wymagań edukacyjnych (stopień realizacji wymagań: niski / podstawowy)		Ponadpodstawowy poziom wymagań edukacyjnych (stopień realizacji wymagań: średni / wysoki)	
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
<p>Wiedza</p> <p><u>Środki językowe</u></p> <p>-czasowniki regularne i nieregularne</p> <p>-czasowniki: „sein”, „haben”, forma „möchte”</p> <p>-odmiana rzeczownika</p> <p>-rodzajniki w mianowniku</p> <p>-wyrażanie przynależności z „von”</p> <p>-szyk wyrazów w zdaniu oznajmującym i pytającym</p> <p>-zaimki pytające, dzierżawcze i osobowe</p> <p>-zaimek nieokreślony „man”</p> <p>-przeczenia: „nein”, „nicht”, „kein”</p> <p><u>Zakresy tematyczne</u></p> <p>-człowiek</p> <p>-edukacja</p> <p>-życie prywatne</p> <p>-nauka i technika</p> <p>-zakupy i usługi</p>		<p>- zna niektóre, najczęściej stosowane odmienne formy czasowników</p> <p>- zna niektóre formy zdań oznajmujących i pytających</p> <p>- zna część form odmiennych wprowadzonych zaimków</p> <p>- zna podstawowe przeczenia</p> <p>- odróżnia podstawowe rodzaje rzeczowników i ich liczbę mnogą</p> <p>- zna niewielką ilość wprowadzonego słownictwa dotyczącego go osobiście</p>	<p>- zna najczęściej stosowane odmienne formy czasowników</p> <p>- zna większość form zdań oznajmujących i pytających</p> <p>- zna wystarczająco odmianę zaimków</p> <p>- zna wprowadzone przeczenia</p> <p>- zna rodzaj rzeczowników, ich odmianę i liczbę mnogą</p> <p>- zna wystarczającą ilość wprowadzonego słownictwa</p>	<p>- zna dość dobrze odmianę większości czasowników</p> <p>- zna formy zdań oznajmujących, przeczących i pytających</p> <p>- zna dość dobrze zaimki</p> <p>- zna odmianę rzeczownika w liczbie pojedynczej i mnogiej</p> <p>- zna większość wprowadzonego słownictwa</p>	<p>- zna bardzo dobrze odmianę czasowników i rzeczowników w liczbie pojedynczej i mnogiej</p> <p>- zna bardzo dobrze formy zdań oznajmujących, przeczących i pytających</p> <p>- zna bardzo dobrze całość wprowadzonego słownictwa</p>

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
<p>Umiejętności</p> <p>1. receptywne (słuchanie/czytanie)</p> <p><u>Techniki sprawdzania rozumienia tekstów słuchanych i pisanych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - prawda/fałsz - wybór poprawnej odpowiedzi - dopasowanie informacji do ilustracji i/lub osób - porządkowanie kolejności wypowiedzi/fragmentów tekstu - uzupełnianie brakujących informacji - uzupełnianie luk w tekście - uzupełnianie tabeli w oparciu o tekst - odpowiedzi na pytania na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie tylko ogólny sens bardzo prostych i krótkich tekstów odsłuchowych w zakresie wprowadzonych tematów - znajduje w tekście (odsłuchowym i pisany) tylko niektóre potrzebne informacje - rozumie tylko ogólny sens tekstów pisanych - potrafi wykonać częściowo niektóre zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie ogólny sens prostych, krótkich i mało zróżnicowanych tekstów odsłuchowych w zakresie wprowadzonych tematów - znajduje niektóre potrzebne informacje szczegółowe w uproszczonych tekstach autentycznych - rozumie ogólny sens tekstów pisanych - potrafi częściowo wykonać bezbłędnie zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych 	<ul style="list-style-type: none"> - dobrze rozumie większość zróżnicowanych tekstów - określa główną myśl tekstu i jego fragmentów - znajduje informacje szczegółowe w uproszczonych tekstach autentycznych i prostych literackich - poprawnie wykonuje zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych 	<ul style="list-style-type: none"> - w pełni rozumie teksty zróżnicowane pod względem treści i struktur - określa główną myśl tekstu i poszczególnych fragmentów oraz intencje autora - znajduje bez problemu informacje szczegółowe w tekstach - dobrze rozumie sens skróconych tekstów autentycznych i literackich - bezbłędnie wykonuje zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych

<p>2. produktywnie (mówienie/pisanie)</p> <p><u>techniki sprawdzania mówienia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odpowiedzi na pytania na podstawie danego materiału - opowiadanie o osobach/rodzinie/mieszkania u - odgrywanie ról - prowadzenie rozmów sterowanych - opisywanie ilustracji - krótka wypowiedź na podstawie materiału stymulującego 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wypowiedzieć się na znane tematy krótkimi frazami i prostymi zdaniami o bardzo ograniczonym słownictwie i strukturach - wypowiada się bardzo powoli i z namysłem, na tematy dotyczące go osobiście, ale potrafi przekazać zasadniczą informację - wypowiedzi ustne i pisemne są lakoniczne, niezbyt interesujące, nie spełniające wszystkich warunków formy i treści - tworzy mało spójne i proste teksty pisane o ubogim słownictwie - z trudem pisze proste teksty jak ogłoszenie i prosty list prywatny, ale liczne błędy leksykalno- 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się powoli, ale dłuższymi zdaniami i w miarę płynnie na wcześniej poznane tematy - wypowiada się logicznie i spójnie, choć z błędami, nie zakłócającymi ogólnego sensu wypowiedzi - stosuje liczne powtórzenia, nie podaje wszystkich potrzebnych informacji - posiada wystarczający zasób słownictwa i struktur, żeby przekazać bardzo prostą informację ustnie i pisemnie - tworzy bardzo proste i dość spójne teksty pisane, z niewielką liczbą błędów, częściowo zakłócającymi komunikację - potrafi napisać proste 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się dość płynnie, odpowiednio długimi zdaniami, o urozmaiconym słownictwie i strukturach - tworzy wypowiedzi interesujące, na zadany temat i na odpowiednim poziomie słownictwa i struktur w zakresie wprowadzonych tematów - wypowiedzi mogą zawierać drobne usterki językowe, ale są spójne i ciekawe pod względem formy i treści - tworzy zgodne z tematem teksty pisane, używając odpowiednich środków językowych - stosuje dość urozmaicony zasób słownictwa, umożliwiający przekazanie prostej 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się płynnie i poprawnie fonetycznie i gramatycznie na tematy dotyczące osób i miejsc - tworzy wypowiedzi z bogatym słownictwem i strukturami w zakresie wprowadzonych tematów - wprowadzone tematy prezentuje wielostronnie i interesująco - nie popełnia błędów gramatycznych i leksykalnych, nieliczne ortograficzne, ale stosuje poprawną interpunkcję - potrafi napisać ogłoszenie, krótki i list prywatny oraz wypowiedź na dany temat, stosując poznane struktury i słownictwo
---	--	--	--	--

<p><u>techniki sprawdzania pisania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pisanie ogłoszenia - pisanie e-maili - pisanie wypowiedzi na dany temat 	<p>gramatyczne oraz ortograficzne często zakłócają komunikację</p>	<p>ogłoszenie, krótki i nieskomplikowany list prywatny oraz krótką wypowiedź na znany temat, popełnia nieliczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne</p>	<p>informacji w logiczny i interesujący sposób</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi napisać ogłoszenie, krótki i list prywatny oraz wypowiedź na znany temat -popełnia nieliczne błędy ortograficzne nie zakłócające komunikacji 	
---	--	--	--	--

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie kryteria oceny bardzo dobrej, a także: aktywnie współdziała w grupie w pracach projektowych, bierze aktywny udział w pozalekcyjnych formach doskonalenia umiejętności i poszerzania wiedzy np. przez udział olimpiadach językowych lub konkursach wiedzy o krajach niemieckojęzycznych, wykorzystuje techniki samodzielnej pracy i przygotowuje proponowane zadania dodatkowe.

Na podstawie opracowania PSO do Genau! 1, autorstwa E. Danuty Machowiak